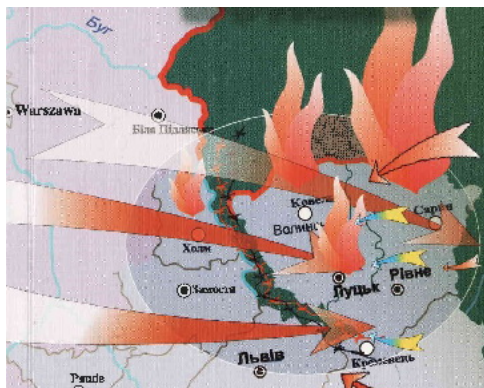

о. Мирон Бендик, ректор

Українці й поляки – два християнські народи-сусіди, історична доля яких тісно переплетена. Погляд на історію й оцінка окремих подій історії різні, бо народи різні. Зрештою, кожен народ має право на власне бачення історії, котре необов'язково має подобатись іншому народові. Тим не менше, при взаємоповазі ці відмінності ніколи не будуть протиставленнями.

Христова Церква, дітьми якої є і українці, і поляки, проповідує заповідь

любові Бога і ближнього, якою покликані взаємно обдаровувати себе всі діти Божі. Очевидно, не всі і не завжди заповідь любові втілювали, через гріх недостатньої любові спричиняючи страждання. Християнською відповіддю на гріх було його прощення. Коли спалахували нехристиянські за суттю конфлікти між українцями і поляками, тоді Христова Церква з обох боків закликала не до помсти, а до прощення. Христос, опинившись у ситуації конфлікту між жінкою, спійманою на перелюбі, та її суддями, сказав до суддів лише одне: «Хто з вас без гріха, - нехай перший кидає у неї камінь!» (Йо.8,7). Відтак ніхто не наважився це зробити – замовкли навіть найгаласливіші обвинувачі.

Нині євангельська ситуація повторюється. З тією різницею, що звинувачують не одну особу, а церковну спільноту, до того ж у злочинах, які вона не скоювала. Йдеться про Волинську трагедію часів II світової війни, коли кривавий українсько-польський конфлікт призвів до вбивства тисяч невинних людей. Сталося це 70-ть років тому. Слід однак відразу зауважити, що мордували і римо-католиків, і православних зовсім не греко-католики, які тоді на Волині не проживали. Претензії однак пред'являються до УГКЦ. А головним оскаржувачем (і це вже традиція) виступає владика Мечислав Мокшицький. У черговій «порції» звинувачень – прихильність Церкви до «неопоганського» українського націоналізму, моральна й історична непорядність в оцінці Волинської трагедії. Крім звинувачень, владика вимагає від УГКЦ вибачення за злочини на Волині в формулі «вибачаємось і просимо вибачення». Це формула вибачення напасника перед жертвою, де напасник – греко-католики, яких на Волині не було. Нема

сенсу коментувати вкотре висунутих до нашої Церкви звинувачень і вимог – їхня упередженість промовляє сама за себе. Якщо ж мати на увазі суть українсько-польських конфліктів, то було зроблено багато для християнського зцілення історичної пам'яті, залишаючи факти минулого Богові й історикам. Так, РКЦ в Польщі й УГКЦ напередодні 1000-річчя Хрещення Руси-України здійснили акт християнського примирення обох народів, сказавши одне одному «вибачаємо і просимо прощення». Подібно звернулися один до одного й Глава УГКЦ блаженніший Любомир Гузар і Голова єпископської конференції РКЦ в Україні, преосвященніший Мар'ян кардинал Яворський. Вони підтвердили українсько-польське взаємопрощення під час відкриття оновленого меморіалу «орлят» у Львові. Вимоги до нашої Церкви, які лунають знову, свідчать, що їхній автор не вважає дотеперішнє примирення щирим. При такій недовірі будь-які чергові спроби примирення повторять долю попередніх. Буде, як у Святому Письмі: «Коли хто воскресне з мертвих, не повірять» (пор. Лк.16,31).

До речі, маємо питання – чому владика Мечислав не звернувся до якоїсь із Українських Православних Церков, адже саме православні українці були стороною конфлікту? Чому таке «вибіркове правосуддя?». Відповідь на це питання дав ще митрополит Шептицький: «Хто стоїть на середині двох, що між собою спорять і боротьбу ведуть, легко може бути від обох битим...І ми підлягали цьому правилу» («Церква і церковна єдність», с.29). У Волинському конфлікті бились одні, звинувачують інших. Нам, котрі в конфлікті участі не брали, залишається запитати, парафразуючи слова Христа: якщо ми зле зробили, доведіть, що воно зле, а якщо добре, за що б'єте нас? (див. Йо 18, 23).